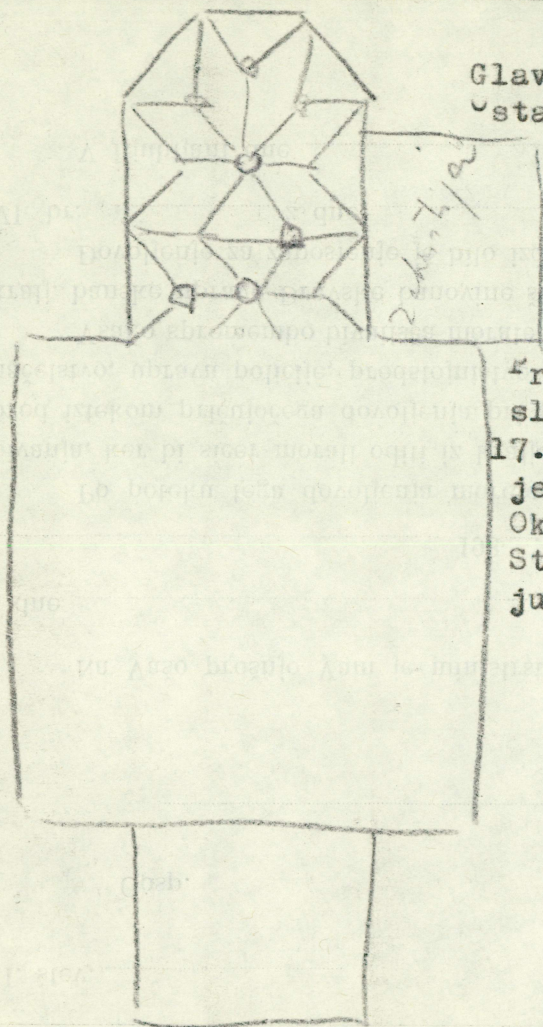

Glavni sklepnik gladek, okrogel.

Stali naznačeni so gladki ščitki

Rebra slone na geometričnik ~~slonikih~~
stožčastih konzolah s svitkom na stiku.

Slavolok baročno razširjen okrog in okrog
pritlični venec.

Zvonik priziđan fasadi z gotskim pritlič-
nim zidcem

Prav dober vel. oltar sv. Helene, zlatega tipa,
slabo prebravan. Ušesasta motivika blizu srede
17. stol. Arhitektura prav poznogotska. Prerz ban-
je prezbiterja skroja polkrožen.

Okna so vsa šilasta, toda nova.

Str. oltarja skromna izdelka sr. 18. stol. kazi
ju novejša slikarija.

Stele, CXI, 8.9.1952, str. 28 - 28.

Filiala, posvečena sv. Heleni. Požja pot.

Pravilno orientirana cerkev stoji na Javorju v n.v. 531 m.

Viri in literatura: Farna kronika.

Cerkev sestavljajo: čokat, prizmatičen zvonik, malce širša, pravokotna ladja, nekoliko ožji in nižji $3/8$ zaključeni prezbiterij ter ja jugu prizidana pritlična zakristija. Gradnja je kamenita, ometana. Streha ladje sedlasta, opečna, prezbiterija strešasta, škrliljeva, zvonika kupolasta, škrliljeva z oktogonarno pločevinasto laterno in zvonasto-čebulasto strešico.

Zunanjščina: Cerkev je velika stavba z impozantnim zvonikom. Vso, razen zakristije opasuje pristrešen talni zidec, členijo lizene in zaključuje ladjo profiliran, prezbiterij konkaven fabion odn. napušč. Ladja ima v severni ster pp portal s pazduhama in ~~in~~ letnico 1841, na vsaki strani pa pp okno z lunetama. V sredi južne stene ima ppk portal s posnetim robom na ajdovo zrno ter 2 pp oni z lunetama. Dolgi prezbiterij ima zašiljena neogotska okna v severni obeh poševnih in južni steni. Zakristija ima zašiljeno neogotsko okno v južni in pp portal v zapadni steni.

Zvonik ima nizek pristrešen talni zidec, preprost zidec nekoliko pod višino ladje ter konkaven fabion, ki se nad urnim i kazališči polkrožno boči. V južni steni ima v pritličju pp okence, nato 2 pp lini, v severni steni v pritličju ppu okence in nato 2 pp lini, v fasadi ima rahlo usločen portal z napisano ploščo: Prenovljeno 1932, 2 pp lini in končno vse stene preporst e biforne zvonove line. Na južnem ogalu je kamenit bljuvač vode. Vsa cerkevna okna imajo kovane mreže.

Notranjščina: Tlak je kamenit, v prezbiteriju dvignjen za stopnico. Zidana pevska empora stopa trapecasto v prostor ter jo nosijo 2 stebra in 3 kapasti oboki. Ima polno ograjo ter nad stebri kanelirani lizeni. Ladjo členijo 4 pari pilastrov z motivi cifa, 4 oproge in obok s 3 kapastimi ozkimi oboki. Slopasti slavolok je potlačen ppk. Prezbitelij, ki obsega 2 traveji in 3-strani zaključek, pokriva gotski rabrasti obok , počivajoč na nizkih stožičastih konsolah. Rebra so obojestransko konkavno posneta, na katerih stičiščih tvorijo nekake ščitkaste škepnike. Del reber proti slavoloku je odbit. Obok je zvezdast. Dekorativna slikarija iz l. 1914. je bp. Iz prezbitelija vodi neogotski zašiljeni portal v zakristijo, ki ima cementen tlak in raven strop.

Oprava: Glavni oltar ima zidano prizmatično menzo, nov tabernakelj. predelo, ki se volutasto razvija naprej in na stran ter je okrašena s hrustančevjem in fruktonoma. Nastavek nosta 2 stebra, okrašena s simetričnim hrustančevjem. Ima golšasta greda, ob strani sta ušesi iz hrustančevja in jajčnikov, ~~z~~ tvoreči ppk loke s kipoma Katerine in Barbare. Krili sta ravni. Glavna niša je pps. Atika je replika nastavka, le da je greda trikotno zalomljena, da sta stebra okrašena s fruktonoma, da tvorita krili hrustančasti vitici. V osrednji niši je kip Helene, v atiki MB, ob strani v ušesih 2 angela, na vrhu pa monogram IHS v soncu. Oltar je l. 1914. popravil Ivan Brglez ter ga temno sivo pobarval. Oltar je kavlikteno delo iz 3. četrtine 17. stol. Levi oltar : ima prostorno predelo, ki se končuje s školjkastima, a simetričnima konsolama. Sledi nastavek z parom, spodaj piščalastih stebrov, golšasto gredo, ki se v sredi polkrožno vzboči, in atektonsko atiko, katero nosita 2 para volut, zaključuje pa arhitrav. ^{po atim} so bogata, okrašena s cvetličami. ~~pearsnhaenas gršaa zerskrobljena~~ Okrajška ušesa rokajem in na vrhu školjkasto kartušo. Tabernakelj je preprosto delo z

angeloma-svečonoscema. V osrednji niši je kip sedeče Marije z otrokom v glori žarkov in angelov, na njenem podstavku piše: S. MARIA DE PACE O. P. N. Ob strani sta kipa Izidorja in Ilije, kmečkima svetnikoma in volom in grabljami. V atiki je primitivna slika Marijine zaroke, na ogredju 2 angelčka. Oltar je čedno delo iz 3/4 18. stol., a neokusno poharvano, verjetno od Brgleza.

Desni oltar ima predelo, mesto stebrov volute z napol klečečima angeloma, ogredni golši ter atiko, katero nosita 2 voluti, zaključuje pa bogata školjkovina. Nastavek in atika tvorita torej skupno ploskev, katero krasi rokaj in 2 primitivni sliki v razgibanih poznobaročnih okvirjih. Spodaj je upodobljen Jožef z otrokom, zgoraj Luka, pisec evangelij. Slike so opl., ter gotovo delo Brgleza. Svečniki so bp. Oltar je iz 3/4 18. stol.

Prižnica: 5/8 tlorisa, z volutami na oglih, okrašenimi z akantom. Vmes so v ušesastih poljih slike olje-les 4 evangelistov, ki so delo Brgleza. Orglje s trikotnim čelom so iz 19. stol. on bp.

Ostala oprava je bp.

Oprema: Lestenec je glažutarsko delo iz 1. pol 19. stol.

V prezbitariji visi nad zakristijskimi vrati ppk slika, opl. "Darovanja". ~~Vz~~ Slika je diagonalno komponirana, pčrnela in zasigana skoraj do nespoznanja. Marija v levem kotu slike kleče sprejema otroka od velikega duhovna. V desnem kotu kleči hrbtna žena s kletko in golobi., Zadaaj stoje leviti. Slika bo še iz 1. pol. 18. stol.

Nasproti nisi slika sv. Helene v trilistno zaključenem okvirju z bogato školjkovino na vrhu. Slika je opl. in povprečne kvalitete ter iz 2. pol. 18. stol.

V zakristiji je vse bp.

Zvonik: Zvonica ima mogočen, toda precej nepravilen križni obok. Glavni ladjin portal je zašiljen, s paličas tim profilom. Ob strani portala sta nastavka pristrešnega talnega zidca, prirezanega na ajdovo zrno, kar dokazuje, da je zvonik kasnejši prizidek.

Zvonik je enotne gradnje ter ima železna KID-ova zvonova iz l. 1924. Manjši zvon pa ima napis: SAMCTA MARIA MATER DEI ORA PRO NOBIS ANNO 1650 ter okrogel relief Golgate in ornamentiran križ. Ker so bile prvotne zvonove line za etažo nižje, je moral biti zvonik enkrat povišan. Leta 1870. mu je bila streha znižana za 3 m.

Podstrešje: Oboki ladje so opečni, torej kasni in morda že iz 19. stol. Sled prvotne strehe dokazuje, da je bila mnogo strmejša in zato ladja precej nižj. Torej je bila ladja ob priliki obokanja dvignjena. Prezbitarij ima kamenit obok, a je imel prvotno raven lesen strop, kar dokazuje omet na podstrešju. Zakristija je prizidek iz l. 1885. ter ima tramnat strop.

Resume: Cerkev je iz konca 15. stol. ter je imela prvotno ravna stropa v ladji in prezbitariju. Prezbitarij so obokali v l. pol 16. stol., v l. pol 17. stol. so prizidali zvonik, katerega so še v istem stoletju dvignili na etažo. Cerkev je bila posvečena l. 1621. Ladjo so ~~so~~ povišali in obokali l. 1848, zakristijo pa prizidali l. 1885.

Okolica: Pred cerkvijo raste velika lipa in visok topol. Izpred cerkve je krasen razgled.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Ostalo:

J. Curk: Celjska topografija (Šentjur), rkp. str. 107, 107, zapiski 1960.